

Barnkonventionen i korthet

Källa: [UNICEF](#)

1. Varje människa under 18 år räknas som barn.
2. Barnets rättigheter gäller alla barn. Inget barn får diskrimineras på grund av barnets eller dess föräldrars egenskaper, åsikter eller ursprung.
3. Vid alla beslut som rör ett barn ska barnets bästa prioriteras.
4. Staterna ska förverkliga de rättigheter som fastställs i barnkonventionen.
5. Staterna ska respektera föräldrars och andra vårdnadshavares ansvar, rättigheter och skyldigheter i anslutning till barnets fostran.
6. Varje barn har rätt till livet. Staterna ska trygga bästa möjliga förutsättningar för att barnet ska överleva och utvecklas i egen takt.
7. Barnets ska registreras omedelbart efter födseln. Barnet har från födseln rätt till ett namn och ett medborgarskap. Barnet har rätt att veta vilka föräldrarna är och att i första hand bli vårdad av dem.
8. Ett barn har rätt att behålla sin identitet, sin medborgarskap, sitt namn och sina släkterelationer.
9. Ett barn har grundläggande rätt att leva tillsammans med sina föräldrar förutsatt att han/hon har det bra och tryggt med dem. Ett barn som inte bor med sina föräldrar har rätt att träffa och hålla regelbunden kontakt med båda föräldrarna. Ifall det inte är bra för barnet att träffa föräldrarna kan man hindra umgänge.
10. Om barnet och dess föräldrar har kommit att bo i olika länder, är det statens plikt att i positiv anda och utan dröjsmål behandla en ansökan om familjeåterförening.
11. Staten ska hindra olovligt bortförande av ett barn från ett land till ett annat.
12. Barnet har rätt att fritt uttrycka egna åsikter i alla frågor som rör honom/henne. Barnets åsikter ska beaktas med hänsyn till dess ålder och mognadsgrad.
13. Barnet har rätt att uttrycka sina åsikter förutsatt att detta inte kränker andras rättigheter. Barnet har rätt att ta emot information.
14. Barnet har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Den vägledning föräldrarna ger barnet i detta sammanhang ska respekteras.
15. Barnet har rätt att bli medlem i föreningar och verka i dem.
16. Barnet har rätt till privatliv, hemfrid och brevhemlighet. Barnets heder eller anseende

får inte kränkas.

17. Barnet har rätt att få tillgång till information via till exempel tv, radio och tidningar. Staten ska uppmuntra massmedierna att producera material som stöder barnets välfärd och utveckling. Barn ska skyddas mot material som kan ha skadlig inverkan.

18. Föräldrarna har det primära och gemensamma ansvaret för barnets fostran. Föräldrarna ska fungera i enlighet med barnets bästa. Staten ska stöda föräldrarna i deras uppgift.

19. Barnet ska skyddas mot alla former av våld, försummelse och utnyttjande.

20. Ett barn som inte kan bo med sina föräldrar har rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida. I sådana fall ska man beakta kontinuiteten i barnets fostran, och ta hänsyn till barnets etniska, religiösa och språkliga bakgrund.

21. Adoption kan komma i fråga om det ur barnets synvinkel är det bästa alternativet.

22. Staten ska skydda flyktingbarn och se till att rättigheterna som anges i denna konvention förverkligas för dem.

23. Ett funktionsnedsatt barn ska ges särskild omvårdnad och bör få åtnjuta ett fullvärdigt och gott liv.

24. Ett barn har rätt till bästa möjliga hälsa och till den hälso- och sjukvård han/hon behöver.

25. Ett barn som placerats utanför sitt födelsehem har rätt till regelbunden översyn av grunderna för sin omvårdnad och placering.

26. Ett barn har rätt till social trygghet.

27. Ett barn har rätt till den levnadsstandard som behövs för dess fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

28. Ett barn har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning. Staten ska främja utbildning och studiehandledning på andra stadiet samt förebygga avbrott i studierna.

29. Utbildningen ska utveckla barnets individuella färdigheter, respekt för de mänskliga rättigheterna, för barnets föräldrar, den egna kulturen och för andra kulturer.

30. Ett barn som tillhör en minoritet eller urbefolkning har rätt till sitt eget språk, sin egen kultur och religion.

31. Ett barn har rätt till lek, vila och fritid, samt till att delta i konst- och kulturaktiviteter.

32. Ett barn får inte utföra arbete som kan hindra dess utbildning eller äventyra dess hälsa och utveckling.

33. Ett barn ska skyddas från narkotika.

34. Ett barn ska skyddas mot alla former av sexuellt utnyttjande.

35. Staterna ska förhindra handel med barn.

Artiklarna 34 och 35: se tilläggsprotokoll om handel med barn och utnyttjande av barn i prostitution och pornografi

36. Ett barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.

37. Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym eller förnedrande bestraffning. Frihetsberövande av ett barn får endast användas som en sista utväg och om så sker ska barnet behandlas humant och på ett sätt som beaktar behoven hos personer i dess ålder.

38. En person under 18 år får inte värvas till armén och inte heller delta i krigföring. Vid väpnade konflikter ska barn skyddas. (Åldersgränsen har höjts från femton till aderton i tilläggsprotokollet).

Artikel 38: se tilläggsprotokoll om barn i väpnade konflikter

39. Ett barn som utsatts för övergrepp bör få hjälp till rehabilitering och social återanpassning.

40. Ett barn som brutit mot lagen eller är misstänkt för brott har rätt att behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla av människovärde och som tar hänsyn till barnets ålder.

41. Ifall en stats nationella lagstiftning garanterar ett barn större rättigheter än vad barnkonventionen gör, ska de nationella lagarna följas.

42. Staten bör se till att alla medborgare är medvetna om barnets rättigheter.

43. FN:s kommitté för barnets rättigheter övervakar att denna konvention följs.

44. Staterna är skyldig att regelbundet avge rapport om i vilken utsträckning rättigheterna i barnkonventionen uppfylls.

45. Specialorganisationerna, UNICEF och de övriga FN-organen har rätt och skyldighet att utvärdera och främja genomförandet av konventionen.

46. – 54. Dessa artiklar behandlar hur man ansluter sig till konventionen, hur den träder i kraft och hur man föreslår en ändring av den.